РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 2. ЛИСТОПАДА 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 43.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА“
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

День 1. листопада!

* * *

І знов у нас той день, і знов той день,
Той ясних день надій і суму,
Що в серці будить горду думу,
І звук воскресних гомінких пісень —
І знов у нас той день, і знов той день,
Із поза хмарищ кривд і глуму,
І знов у нас той день, і знов той день,
Той ясних день надій і суму

Осінний день із подихом весни,
Що дав нам сонязшу годину,
У цвіт червону вбрав калину,
Безлисту вже, бо пізно в осени.
Осіний день із подихом весни,
Сумний розвеселив родину —
Осінний день із подихом весни,
Що дав нам сонязшу годину.

Ярослав Вільшенко.

КОНФЕРЕНЦІЯ У СПРАВІ СХ. ГАЛИЧИНИ

У ПРЕЗИДЕНТА ДЕРЖАВИ.

Польська преса подала вістку, що в Варшаві, при участи визначних осіб відбуваються конференції в справі здійснення найважніших економічних домагань ріжних дільниць держави з поминенням Сх. Галичини. В звязку з тим ПАТ дістав інформації, що йдуть праці для поповнення такої конференції у відношенні до Сх. Галичини. Урядові чинники із суспільно-господарськими групами вже в перших днях листопада виступлять із докладно приготованою програмою. Програма ця буде конкретною основою в кождій области життя. Конференція відбудеться під протекторатом президента держави і в його присутности на замку в Варшаві.

ПОСВЯЧЕННЯ ЕПИСКОПСЬКОЇ ПАЛАТИ ДЛЯ ГР.-КАТ. ЕПИСКОПА В ВІННІПЕҐУ

В Вінніпеґу відбулося 18 вересня посвячення палати для епископа канадійських Українців-Католиків. Відтак відбулася передача палати Преосвященому Василеві Ладиці. Обряду посвячення довершив Преосв. Ладика з Впр. ОО. Крижанівським ЧСВВ, Бахталовським Ч. Ізб. і о. Дра Редкевичем.

Страшна катастрофа в Німеччині

В копальні вугля Анна II в Альтсдорфі в Німеччині була мин. тижня страшна катастрофа. Причини катастрофи не вияснені доси. Склад динаміту, що про нього думали спершу, що вибух, є під землею ненарушений. Вбитих доси 300 людей, про яких сумніваються, що вони жиють.

На образку бачимо робітників, що ждуть при вінді закопу, в якому була катастрофа на нещастя гірників, що їх вивозять із закопу.

Зараз по цім страшнім вибуху відсвітлили (відфотографували) знищений закіп і розіслали зараз світлину при помочі радія по всім світі.

Таку передану при помочі радія світлину зруйнованого вибухом закопу бачимо тут на образку.

—o—

Католицький Союз

З Канцелярії Впреосв. Митрополичого Ординаріяту одержали ми до поміщення отсе письмо:

Важкі часи і наближаючіся ще чорніші хмари змушують нас згуртуватися суцільніше ніж досі, та полягаючи на Божій правді, у власній сильній єдности обороняти те, що нам усім найдороще і святе.

Тому взиваємо і заохочуємо усіх католиків Українців до зорґанізування *Католицького Союза*, на основі осьтаких принципів:

1) Будемо кріпко держатися й боронити католицької віри і моралі також і в політичному житті.

2) Збережемо послух для Церкви в справах віри і моралі.

3) Уважаємо християнську родину за основу народу і на кождому кроці будемо боронити її прав, обстоюючи нерозривність подружжя і християнське виховання молоді в своїй школі.

4) Будемо домагатися і обстоювати соціяльну справедливість, розбудову соціяльної охорони селянства, робітництва, загалом усіх працюючих, а передовсім суспільно покривджених.

5) В єдности, ладі та карности зорґанізованої акції, стоячи на ґрунті леґальности супроти держави, якої ми горожанами, будемо посвячувати наші сили, щоби на всіх ділянках народного і політичного життя законними засобами здобувати для нашого Народу щораз то більшу освіту, культуру, добробут та права. Всесторонне добро українського Народу в християнському розумінні сього слова — се ціль, до якої в політичному житті прямуємо.

6) У всіх справах активної політики, яких ненарушена католицька віра і мораль та вище подані суспільні і національні основи — лишаємо членам нашого *Союза* цілковиту свободу.

Христос наша сила!

Дано у Львові, дня 22. жовтня 1930.

† Андрей, Митрополит.

Новий дім СС. Василіянок в Америці

У Факс Чейзі к. Філядельфії відбулося 28 вересня торжественне посвячення угольного каменя Матірного Дому Сестер Василіянок. Обряду посвячення довершили: о. Олександер Пик, о. Павло Процько, о. Епіфаній Теодорович, о. Роман Крупа, о. Михайло Паздрій та о. Андрій Рудакевич. На це торжество приїхало богато наших людей з Філядельфії, Френкфорду, Честеру, Нортгелсптону та інших місцевостей. Завдяки трудам і жертвенности Преосв. Владики, Духовенства й Мирян вже незабаром буде викінчена ця важна станиця релігійно-національного виховання нашої молоді у Злучених Державах Америки.

—о—

Обмеження в Українській Академії Наук у Київі

Комісаріят Освіти на Рад. Україні ухвалив скасувати катедру історії України при Укр. Акад. Наук у Київі. Історичну секцію, що була під проводом проф. Грушевського, розвяжуть. Рівночасно перестане виходити науковий журнал Укр. Акад. Наук „Україна". Комісаріят твердить, що студії історії в Академії велися в національнім дусі і виховували молодь у непримиримій ненависти до Росії і комунізму. Проф. Грушевський у викладах обґрунтовував розвиток укр. народу так, що Україна стратила свої багатші кляси і пролєтаріят через те, що їх зросійщено. Україна має лиш одну клясу: селянство і тому то не може бути на Україні клясової боротьби і не може бути диктатури пролєтаріяту, бо на Україні пролєтаріяту нема. А як є диктатура пролєтаріяту то російського т. зн. диктатура Росії над Україною.

Арештування Канадійця

У вівгорок 21 жовтня ц. р. виїхали автом зі Львова до села Городиславичі бобрецького повіту англійський підданий др. Фридрих Дей, уроженець Вінніпегу, в товаристві львівського адвоката д-ра Марітчака і лікаря д-ра Макарушки. Коли оба лікарі засмотрювали в одній сільській хаті в Городиславичах потовченого селянина, явився командант постерунку і всіх їх арештував та відставив до поліційних арештів до Львова. На другий день рано себто в середу 22 жовтня д-ра Дея звільнено на інтервенцію англ. консуля, а инших арештованих звільнено щойно по полудні. Др. Дей приїхав до Польщі на основі канадійського пашпорту. В його мешканню в готелі переведено ревізію, а також зревідовано мешкання іншого англ. підданого Якова Мокогона.

По найновішим вісткам оба Канадійці виїхали до Черновець.

Католицька Народня Партія

та інші католицькі організації.

Вістку про творення Католицької Народньої Партії приняла наша суспільність назагал прихильно. Це вказує, що в нашім політичнім життю вже відчувається потреба такої партії.

Та всетаки знаємо, що нова партія стрінеться з неодною перепоною. Воно і недивно. Щоб зародила нива, котра доси будьто лежала облогом, будьто не була раціонально оброблювана, мусить добрий господар не мало намозолитися.

Політична партія це організація людей з однаковими політичними поглядами і переконаннями. А знаємо, як тяжко, особливо в нас, виробити таку єдність думки і єдність переконань.

Пять літ минуло від основання нашої Української Католицької Організації. Пять літ орала і скородила запущену ниву нашого громадянського життя українська католицька преса, заки ми зважилися приступити до творення католицької політичної партії. І хоч ця підготовча праця ще далеко не скінчена, то обставини прямо змушують уже тепер творити католицьку політичну партію.

Якраз перед 5 літами в листопаді писали ми, що Укр. Христ. Організація хоч неполітична, то „не буде байдужа і до політичних питань. Навпаки її завданням буде, щоб політичні партії, їх провід і рядові члени у своїй практичній діяльности все і скрізь виступали згідно з духом і наукою Католицької Церкви. Ці політичні партії і групи, які не зірвали з християнським світоглядом, які не працюють на шкоду Католицької Церкви, все знайдуть у нашій Організації повну піддержку і моральну поміч. Колиж життя висуватиме на порядок дня важні релігійні й етичні питання, тоді Українська Християнська Організація все виступатиме згідно з духом і наукою Католицької Церкви". („Наші Вісти" ч. 1).

Та ніодна з існуючих наших політичних партій не сповнила наших надій. Треба було братися до творення католицької партії, хоч ґрунт ще як слід не підготований. А не підготований між іншим і тому, що Укр. Катол. Організація ще не проникла до всіх шарів нашої суспільности. Поза Організацією лишилося ще богато наших людей, що хоч добрі католики, одначе з ріжних причин до організації не пристали. Одні не пристали з причин особистих, інші просто через непорозуміння, а найбільше є таких, що самі не знають чому. Просто дивилися на других і повторяли за другими безосновні закиди.

Організація Українців Католиків це в нинішних часах річ незвичайно важна. Навіть міліони незорганізованих католиків не всилі опертися горстці добре зорганізованих сельробів. Вони як ті прутики, щойно лиш тоді не дадуться зломити, коли їх звязати у вязанку.

Тому радо витаємо кожний почин Католицької Організації. В нинішнім числі містимо письмо Впреосв. Митрополита Андрея з зазивом і заохотою до

Організації Католицького Союза. Цей Союз то організація неполітична. Член того Союза може належати і до інших політичних партій, які не нарушують католицької віри й моралі та наведені в письмі суспільні і національні основи.

Щиро бажаємо, щоб заклик Впреосв. Владики знайшов живий відгомін та послух у нашій суспільности. Чим більше буде в нас католицьких організацій і товариств, чим жвавіше розвиватиметься і поширювати католицька думка, тим кращий буде ґрунт під політичну партію.

Само собою розуміється, що член Католицького Союза, маючи вільний вибір партії, вибере ту партію, яка не тільки що не нарушує католицької віри й моралі, але що більше, ясно і виключно стоїть на засадах католицької віри і католицької моралі. А такою партією є тільки Українська Католицька Народня Партія. Тільки зорганізовані в політичну партію католики зможуть практично постояти за свої політичні права і за свої католицькі переконання.

Г.

РИКОВ ВИПОВІДАЄ ТОРГОВЕЛЬНУ ВІЙНУ

Предсідник Ради Народніх Комісарів Радянщини Риков підписав декрет, яким забороняється привозити на Радянщину вино з Франції, Югославії, Угорщини й Румунії. Радянська влада зробила це тому, що ці держави не хочуть впускати до себе радянських товарів. Та найскоріш це тому, що всякі більшовицькі урядовці викидали гроші на вино. Робітники й селяне вино не пють, бо не мають защо. Вони журяться не цим, де вина добути, а де добути хліба та бараболь, бо й бараболь уже не стає на Радянщині.

НЕ ХОЧУТЬ ВЕРТАТИ НА РАДЯНЩИНУ

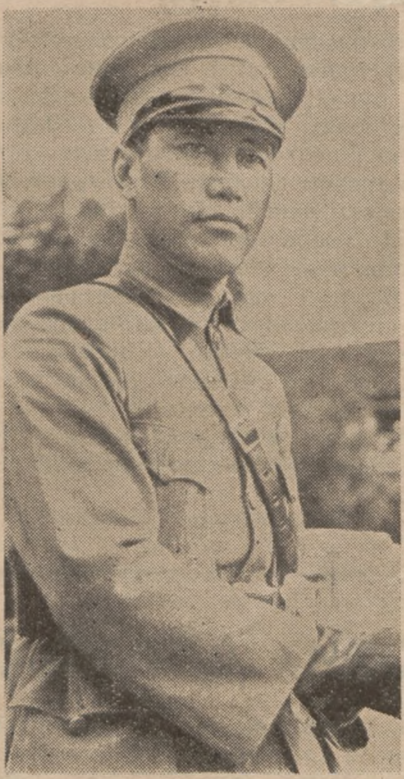
Французькі часописи доносять, що знову 5 урядовців радянського посольства в Парижі відмовилося вертати до Москви, а саме: Наважин, Сазєркевич, Грубер, Гольський і Попов.

ПОЛЯК ЧЛЕНОМ ВОЄННО-РЕВОЛЮЦІЙНОЇ РАДИ

Під таким наголовком «Іл. Курієр Цодзенни» подає вістку, що дотеперішн. секретар Центрального Комітету Компартії на Україні Косьор іменований членом воєнно-революційної ради. Це іменування має на меті збільшити впливи Сталіна в армії, бо Косьор має бути вірним заушником Сталіна, а противником Ворошилова.

Перед Косьором секретарем Компартії був Жид Кагановіч, а хто після Поляка Косьора буде, не знати. А більшевикофільська «Праця» пише про «українізацію». Як та «українізація» виглядає можна собі уявити вже з того, хто там верховодить.

КИТАЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ОХРЕСТИВСЯ

Президент Китаю Чанг Кай Шек приняв християнську віру. Хрещення відбулося дня 23 жовтня по полудні в Шангаю.

КИТАЙСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ПЕРЕРВАНІ

Китайський уряд повідомляє, що китайсько-большевицькі переговори перервані. Китайський уповноважнений Модегун одержав наказ негайно вернути до Китаю. Рівночасно повідомляють большевицькі часописи, що червоний ґенерал Бліхер виїхав на Далекий Схід для перегляду червоної армії.

НЕДУГА ПРЕЗИДЕНТА ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

През. Масарик занедужав у своїй літній резиденції в Словаччині. До недужого викликали двох лікарів-спеціялістів.

СПРАВА ПОВОРОТУ ГАБСБУРҐІВ на УГОРЩИНУ

Міністри закорд. справ Чехословаччини, Югославії і Румунії ухвалили на конференції в Женеві, що на випадок повороту Габсбурґів на угорський престіл, їх держави замкнуть свої кордони з Угорщиною. Відтак скличуть надзвичайне засідання Ліґи Націй усноване тим, що міжнародний договір зломано.

Колиб засідання Ради не дало одноголосного рішення, тоді Мала Антанта на основі статутv Ліґи Націй поступить так, як буде вважати за конечне для права і справедливости. Іншими словами Мала Антанта без нарушення міжнародних прав може вислати свої армії на Будапешт.

—о—

Бороняться...

Польські часописи доносять, що в Аленштайні, в Східній Прусії відбувся польський зїзд. На зїзді вказали на покривдження Поляків у Східній Прусії, пригадали напади боївок на школи й польську дітвору, що є продовженням вжесінських подій. *) По промовах ухвалили таку резолюцію: „З обуренням пятнуємо переслідування польського народу в Німеччині. Осуджуємо як найгостріше напади німецьких боївок н польські школи, як це мало місце на пограниччі в Ославлі, Домброві на Вармії, Новій Калетці й на польське вчительство (Ніколяйкен, мальборгська земля).

Як свобідні громадяне німецької держави протестуємо проти знущань над польською дітворою, як це було недавно в Работіні.

Що німецькі організації устами своїх провідників заповіли обопільну боротьбу з меньшостевим рухом на пограничних землях, домагаємося від німецької центральної влади, щоби вплинули на місцеву владу, щоб вона вповні забезпечила приналежні права й не допустила до переслідування польського населення німецьким громадянством. Жадаємо щоб покінчити з новітньою культурною ганьбою“.

Осьтаку резолюцію ухвалили німецькі Поляки. Польська Телеграфічна Агенція подаючи це каже: „Польські батьки, загартовані в боротьбі за належні їм права, не злякаються терору й погроз, бо свідомі обовязків супроти своїх дітей, будуть учити їх у польських школах, а дома вщіплювати любов до рідної мови й історії польського народу“.

Гарно й розумно сказано. Кожен нарід повинен сміливо й твердо боронити своєї рідної школи й мови рідної. І нам треба це тямити й іти за приміром пруських Поляків. І ми, гартовані тепер чи не більше як пруські Поляки, свідомі обовязків супроти своїх дітей, будемо вчити їх в українських школах, а дома вщіплювати будемо любов до рідної мови й історії українського народу.

*) У Вжесні вчитель Німець бив польських дітей за польську молитву. Поляки тоді обжаловували Німців перед цілим світом. За Австрії був і в нас такий случай в селі Жулині в Стрийщині, де вчитель побив учня Михася Кохончика за те, що не хотів молитися в чужій мові. Кохончик помер від побоїв. Нема вже гіршого злочину, як силувати когось молитися в нерідній мові.

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ І... ГАРНА ОКОЛИЦЯ

ПАТ повідомляє: Дня 25 жовтня англ. амбасадор Севері і редактор англ. часоп. „Таймс“ Беркер були в Яремчі й Татарові із станиславівським воєводою Ягодзінським. Головну увагу звернули на господарські справи та подивляли гарну околицю. Після повороту до Станиславова були на конференції у Преосв. Епископа Лятишевського.

БОГАТО КРИКУ ЗА МАРНИЦЮ

Жиди обурюються проти Англії.

Соціялістичне правительство Мак Дональда рішило обмежити жидівську еміграцію до Палестини а рівночасно обмежити перехід землі в жидівські руки. Французька преса називає це рішення знищенням жидівської надії не лише на оснування своєї держави, але і на оснування їх національного осередку.

Арабське населення в Палестині збільшується, в арабські руки переходять щораз то більші простори землі і тому то Англія мусіла пожертвувати інтересами Жидів.

Дуже цікаве те, що соціялістичне правительство рішило цю справу під впливом часопису консерватистів „Таймсу“.

Жиди виявляють своє обурення з того приводу в формі гострих протестів. А треба знати, що Жиди мають у своїх руках величезну більшість преси в усіх краях, отже мають змогу кричати і то на ціле горло. Чи це щось поможе годі напевно сказати, бо виграти справу з Англією, навіть Жидам тяжко.

Не треба одначе думати, що Англія тим рішенням зовсім вдоволила Арабів. Вони і дальше незадоволені, бо англ. правительство не взяло як слід під увагу їх грубої переваги, яка дає їм право на більше число мандатів у законодатних зборах.

Сіоністи відмовилися від участи в англійсько-арабсько-жидівській конференції.

—о—

Бояться ревізії мирових договорів

Варшавський санаційний часопис „Курієр Поранни“ від кількох днів бє на алярм з приводу зросту стремлінь до ревізії мирових договорів. Він пише що побіда Гітлєра при німецьких виборах скріпила в Европі переконання, що для вдержання мира треба вдоволити Німеччину. Чехословацький президент Масарик і диктатор Італії Мусоліні мали виразно сказати, що Польща мусить піти з Німеччиною на уступки. Льорд Сесіль писав про потребу дискусій над мировими договорами, а Роттемір в час. „Дейли Мейл“ „віддає Гітлєрові не лише Польщу, але й Росію“. Один французький посол радикал старався перефорсувати резолюцію радикальної партії про ревізію мирових договорів, а французький націоналіст Густав Ерве, хоче ратувати мир в Европі тим чином, що радить віддати Німеччині Поморе та помирити Париж з Берліном.

Побіда революції в Бразилії

З Ріо де Жанейро доносять, що уряд повалено а президент рестублики уступив зі свого становища. Причиною повалення уряду був бунт військової школи, яка була під управою морських офіцирів і ще до недавна відносилася прихильно до уряду.

Коли вістка про бунт в школі розійшлася по місті, майже все населення вийшло на улиці й почало маніфестувати в честь революції. Вкінці перейшла фльота на сторону повстанців. Офіцири армії і фльоти оголосили проклямацію, в якій взивають всіх Бразилійців так революціонерів як і сторонників поваленого уряду, щоб зберегли спокій. В Ріо де Жанейро військо усунуло поліцію і саме старається удержати порядок в місті.

Після найновіших вістей вже вибрано нового президента держави.

Скло, що не нищиться

Одна з великих англійських фірм зголосила недавно опатентування „Ксеталь“ скло, яке майже неможливо знищити. При досвідах із цим склом стріляли до ксеталевої шиби з віддалі 10 метрів з військового револьвера та ствердили, що скло потріскало на глибокість частинки міліметра, а поза цим лишилося ненарушене. Скло це має ще цю добру прикмету, що не закрашується навіть від найсильнішого світла й цілими тижнями опирається ультрафіолєтним промінням.

Також в Америці, в лябораторії університету Колюмбія витворили масу подібну до скла, що має дуже цінні прикмети. Матеріял цей назвали „Дуріюм“ первісно пливкий, та під впливом тепла змінюється на нерозпускну, непальну й прозору масу. Дуріюм гнеться як папір, однак плитка тонка як папір видержує ще удари молотка. Твердне дуже скоро й тому можна йому надати під прасою вид, який схочемо. В пливкому стані можна розприском тонким шаром цього скла покривати предмети, щоб їх охоронити перед огнем і водою. Надається те скло до всяких виробів.

—о—

Русин чи Українець?...

(—) Як нам пишуть, тепер по селах якісь люди дають до підпису „deklaracj-ї“ й „oświadczeni-я“. В такій деклярації є пять точок, а четверта точка каже:

„Protestujemy przeciw nazywaniu nas Ukraińcami, gdyż byliśmy i jesteśmy i będziemy zawsze Rusinami“.

Ці, що укладали таку «деклярацію», видно або самі не розуміють справи, або числять на нерозуміння селян.

Ніхто ніколи з нас Українців не вирікався й не вирікається назви: Русин, руський!!! Вона нам таксамо дорога як і назва українська. З назвою «руський, Русич, Русин» звязана наша тисячелітня історія. Вона пригадує нам нашу славну минувшину, нашу самостійність, наших князів у Київі тай тут у Галичі, Перемишлі, Звенигороді, Теребовлі та ві Львові. Дорога нам ця назва! І ще до війни вживали ми її тут у Галичині на рівні з назвою «Українець, український».

Чогож ми тепер уживаємо не назви руський, Русин, а український, Українець?

Сталося воно так: коли по татарських нападах, ми втратили державність і дісталися під Литву та Польщу, а потім за Хмельниччини під Московщину, тоді московські царі присвоїли собі назву «русский» і стали свою державу звати «Россія». Цікаве, що москалі не звали й не звуть себе доси Русинами, тільки кажуть: «Ми русскіє» себто наче хочуть зазначити: «Ми піддані русской держави, русского царя». Словом Русин, Русич значило й значить: «Я є член Руси, руського народу!»

Томуж, що Москалі взяли наші назви Русь, руський для себе, наш нарід над Дніпром вже давніше став звати себе українським, а кождого члена народу поодиноко Українцем, Українкою. Зробив це наш нарід, що був під Росією, тому, щоб не було баламуцтва, щоб не думав ніхто, що ми й Москалі одно й то само. Московський нарід близький нам, бо словянський, близький як польський, або чеський, тому, бо виховався на нашій старій культурі, що наші князі поширили з Київа на Московщину. Та ріжниться він від нас мовою, звичаями й походженням. Походженням ми Українці близчі до Сербів і Хорватів, як до Москалів. За теж Москалі походженням близчі до Поляків. Пізнали це вчені, коли порівняли будову тіла Українців, Сербів, Хорватів, Поляків і Москалів.

Назви Україна, Українець, український також дуже давні, тільки спершу мали вони трохи інше значіння. «Україна» значило землі на краю держави, Українець, житель цеї землі. Аж пізніше стали цим словом називати наш нарід — з якої причини вже знаємо.

Тепер питання, чи бувало таке з іншими народами, щоб вони кидали стару назву, а прибирали нову? Було й то нераз. От і Поляки колись звалися Ленгами, Ляхами (ще й до сьогодні Мадяри звуть їх Лєндєль), а Москалі, щойно тому двісті літ стали звати свою державу Росія, а давніш увесь культурний світ знав її тільки як Московщину, по латині

писали «Московія», лиш землі, де живе наш нарід звали «Руссія», а потім Україна. Та найкращий примір на таку зміну назви маємо в Італії. Там колись була велика римська держава й нарід звав себе тоді «популюс романус» (римський нарід), або коротко Романі. Пізніше по упадку римської держави став звати себе цей нарід «Таліяні» (Італійці), а назву «Романі» прийняв за свою румунський нарід, хоч має до цьої назви меньше право, як Італійці. Та хоч вони Італійці, то зміною назви не зірвали з минулим своїм, коли ще звалися Романі, так як Румуни через назву не стали Римлянами. Бачимо, тут воно майже зівсім так, як ми й Москалі.

ЗНОВУ АРЕШТУВАЛИ 2 СВЯЩЕНИКІВ

У Махнівцях (біля Тернополя) арештували місцевого пароха о. Гуньовського Матвія. Його перевезли до судових арештів у Зборові. В Черниці арештували о. Клепарчука.

„РЕВНІ" ДОПИСУВАЧІ, ЧИ ЗООЛЬОҐІЧНИЙ ШОВІНІЗМ

«Іл. Кур. Цодзєнни» в ч. 291. подає на стор. 8, допис зі Львова п. н. «Стшельци оброном пшед українськім саботажем», а відтак на стор. 13 той сам допис під зміненим н. «Стшельци тамом охронном пшеців замахом гайдамацкім». Видно що мають двох дописувачів, що пишуть про те саме, або помістили той допис навмисне два рази, щоби розбудити ще більшу ненависть до Українців, бо дотепер-рішньої ще мало.

ЩЕ ОДИН УКР. ПОСОЛ АРЕШТОВАНИЙ

В суботу 25. жовтня арештували б. посла д-ра Степана Біляка, адвоката в Городку Ягайлонськім і перевезли до тюрми у Львові. Арештованому закидають державну зраду, нарушення публичного спокою і т. п. Одночасно мали арештувати і конципієнта, занятого у д-ра Біляка.

УЗБРОЄНІ БАНДИТИ ГУЛЯЮТЬ У СТАНИСЛАВІВЩИНІ

Новинку під таким наголовком принесло „Слово Польське" ч. 292, в якій подає, що 3 невідомих справців, з котрих один був узброєний в кріс, а два в револьвери, напало на дім Марії Гіпкалюх, яку побили і зрабували ріжні предмети вартости около 180 зол. та домагалися видачі грошей які вона мала з продажі вола. (Дивне одно, що тільки уланів і поліції не може спацифікувати 3 бандитів. — Ред.).

ПОВІНЬ У МЕХІКУ

З Мехіка доносять, що стейт Веракруз навістила страшна повінь. Місто Алямо зовсім знищене. Також понищені величезні простори краю, що положені над ріками. Дотепер начислюють около 100 людських жертв.

Хочуть садити риж, а не мають бараболь

По містах Радянщини вже тепер не стає харчів,не тільки тому, що їх за мало, але що й достава не дописує й у магазинах псується збіжжя.

Московська „Правда" пише про причини великої недостачі бараболь. Пише цей часопис, що лишився ще тільки один місяць до закінчення достави бараболь до радянських міст, а доси доставили менше як четвертину цеї скількости бараболь, що потрібна для міст на цю зиму. Причиною цеї недостачі не неврожай бараболь, а недбальство комуністичних господарських організацій, що лишили велику скількість бараболь у поли. В самих огородах біля Одеси не викопали до 2000 тон бараболь.

Та червоні царі не дуже тим журяться. Що їм робітник. Він і так тепер їх невільник. Переносять його цілими гуртами куди хочуть, навіть у найдальші околиці. А страйкує з біди, чи голоден домагається харчів, то нагодують його „залізним бобом" — крісовими кулями.

Тож не те їм журба. Мають іншу. Хочуть червоні царі мати свій московський риж — очевидно для себе, не для робітників.

І заставили тепер своїх червоних агрономів думати над тим, щоб під Москвою заложити плянтації рижу. І окрема комісія вже й виготовила проєкт закона управи рижу під Москвою. Риж, як відомо достигає тільки в теплому підсоні, а в Москві тай в околиці холод, тож щоб риж достигав, хочуть ужити т. зв. ультрафіолєтні проміння. І вже весною мають радянські фабрики вибудувати апарати до насвітлювання плянтацій тим промінням. Очевидно через те той московський риж буде дорожчий, як заграничний та він призначений для червоних царів не для робітників і селян, то може бути й дорогий. Буде їм краще смакувати, як будуть свідомі цього, що їдять дорогий риж.

—о—

Більшовицька влада боїться зими

Як доносять із Москви, московський комісар праці запорядив, щоб уряди праці перестали негайно виплачувати запомоги безробітнім. А причиною цього грошеві трудності Радянщини та недостача робочих сил, що постійно зростає.

Та то ще не все! Московський комісар праці наказав дальше, щоби безробітних, які з огляду на родину або мешканеві відносини не хочуть кидати свойого місця, силою переводити на місця праці, де хибує рук до праці.

Це не одинокі трудності, що з ними бореться тепереччи Радянщина. Над радянською Москвою збираються щораз грізніші хмари, що зганяють сон із повік червоних диктаторів. Ніколи ще не дожидалися надходячої зими в такому поганому настрою, з таким пригнобленням як тепер. Загальна недостача харчів, що їх населення дістає на картки в зовсім недостаточних скількостях.

Та недостача харчів, одягів, палива це тільки частина труднощів, що з ними бореться Радянщина. Це тільки докази, що кидаються найбільше в очі. Червоні диктатори помилилися в своїх обчисленнях. Радянські диктатори завелися передусіма у своїх грошевих обчисленнях. Повна невдача! А найгрізнішим наслідком цеї катастрофи, то цілковитий занепад залізниць, безлад у комунікації, що найстрашніше відбивається на всім господарськім життю Радянщини.

І ніщо дивного, що широкі маси населення обхоплює щораз більша байдужість. Зусилля, що на нього здобулися всі, не принесло приреченої поправи відносин, а противно з дня на день зростаюче погіршення.

Цю байдужість старається влада поборювати засобами, що ще поглиблюють недолю населення: щораз гострішим терором і насиллям щораз гострішим, як прим. остання мобілізація робочих сил і ін. Важко живеться нещасному народові в більшовицькому ярмі. Нещасний нарід в чорній будучині визирає якогось світла надії, що заповідалоб краще завтра. Та не може його покищо доглянутися. Одинока хіба надія в цьому, що більшовики хапаються знов знущань, знов купаються в крови невинних бо це доказ, що їм горить під ногами. Воно звичайно так є, коли ворожа влада (а більшовицька влада насильна й ворожа!) не чується безпечна, то з люти з дуру знущається над невинним народом до нестями. І в засліпленні не думає над цим, що так сама собі копає яму, рубає гилю, що на ній сама сидить.

Та Бог терпеливий, однак справедливий!

Прийде кінець, як усякій кривді, так і більшовицькій.

Кінець і кара Божа.

В ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ НАСТРІЇ НЕПЕВНІ

Англ. преса доносить на основі вістей із Москви, що там очікують в зимі поважних змін. В армії росте вплив правої опозиції. В командних кругах підносять диктатуру Ворошилова на місце Сталіна. Так на зовні червона армія немовби вірна партії, але під маскою тої вірности криється стремління до змови, яка малаб скинути теперішний Центральний Комітет (ЦК). Ті самі настрої панують у війську в Донбасі, на Уралі і в Сибірі, де прості робітники допускаються саботажів.

Ляпонці в Берліні

В цих днях гостив у Берліні, в Німеччині, гурт Ляпонців, що оглядали столицю.

На образку бачимо саме гурток Ляпонців на вулицях Берліна.

Ляпонці, це народець, що живе на далекій півночі в Норвегії, Швеції та в Фінляндії. Вони фінсько-угрійського походження, низькі ростом. Діляться на ренових або верховинських Ляпонців і рибальських або побережних Ляпонців. Ляпонці християне. Всіх їх не більше 30 тисяч.

—о—

ПІСЛЯ ПЕРЕВОРОТУ В БРАЗИЛІЇ

Новоутворений уряд в Ріо де Жанейро оповістив заяву, що буде додержувати міжнародні зобовязання. До уряду входять: генерал Рабосо, адмірал Неоранга і Кальобарис. Заповідають скликання національного конгресу і реформу Конституції.

ПОВСТАННЯ НА КАВКАЗІ

На північнім Кавказі шириться повстанчий рух. Повстанці заняли місто Дербент, де розстріляли кількох комуністів. Тепер на Кавказі є шість повстанчих груп, які нападають на радянські установи й на відділи ГПУ.

9 ДІЛЬНИЦЬ ВЕЛИКОГО ЛЬВОВА

Дня 28 жовтня на засіданні львівського магістрату ухвалили м. і. поділити територію Великого Львова на 9 дільниць: I. дільниця в дотеперішніх межах із додатком Козельник, Кульпаркова по Вулецьку дорогу; II. в дотеперішніх межах із відлученням території на захід від зал. шляху; III. в дотеперішніх межах із відлученням півн.-сх. окравка від жовківського гостинця; IV. в дотеперішніх межах із долученням Кривчиць; V. в дотеперішніх межах; VI. в дотеперішніх межах із вилученням частини Богданівки від кульпарківської дороги; VII. Богданівка, часть Кульпаркова, Сигнівка, Білогорща, часть Клепарова по янівський гостинець і частина теперішньої II. дільниці; VIII. Голоско, Замарстинів і решта Клепарова; IX. Знесіння і часть теперішньої III. дільниці.

УКРАЇНСЬКЕ ПАЛОМНИЦТВО

Спогади і гадки паломника з подорожі до Люрду в липні 1930 р.

4. Париж.

Аж ось і впало це таємне слово — „Парі". Поїзд станув у галі паризького двірця. Висідаємо. Перше враження як звичайно на кождому більшому двірці — накликування, гамір і шум збитої людської юрби. Та дарма правду скривати, з першого погляду вражає загальний бруд. Се не берлінські двірці.

Автокарами (ті всюди однакові) їдемо на вулицю St. Vincent де нас приприміщують в двох, напроти себе положених готелях: „Prince Albert" та „Tuillerie". З самого початку вичуваємо якусь дивну несмілість, начеб стояв голодний чоловік перед бажаною стравою, а годі до неї забратися, бо... руки звязані. Незнання мови. А із сего поверховного „лизнення" чужої мови з ріжних „розмовників" хосен невеликий. Лиш деякі зпоміж нас знали французьку мову.

Французи відносяться до чужинців вельми чемно. Вони вирозумілі, — а се познака культурности, якоїб побажати неодному народові. Але — бодай трохи французької мови треба знати. Про те нехай тямлять добре ті, що їдуть у чужий край.

Свою назву взяв Париж від загибшого давно кельтицького племени „Parisii" і вже за часів Цезаря був більшим осередком римської торговлі та культури. Ріка Секвана ділить його на дві частини і творить ту кілька острівців, між ними славне „Cite". Старий Париж з широко відомою Сорбоною (Високою Школою) по лівому березі. Також по лівому березі прегарний і старинний, бо ще в одинайцятому віці вибудований собор „Нотр Дам" (Богоматери). По правому березі новітнє місто з усіми важнішими будівлями. Трийцять мостів лучить оба береги Секвани, між ними одні з найкрасших: Олександра III, „Згоди" і „Єни". Із площ замітніші; Place Vendomme" з колюмною Великого Наполеона із здобутих ним гармат „Pl. de la Bastille, de la République, des Piramides, del l'Opéra, de Clichy, del' Italie i de la Concorde". Ся послідня площа, давніше звана площею Революції, була свого часу місцем конання жертв жорстокої революції. Тут покотилися відрубані гільотиною голови Марії Антоніни і Людвика шіснацятого, та тисячі інших.

Коли вуличний рух у Берліні видався нам великий, то паризький, велитенський. Непереглядні, густі ряди всяких моторових і немоторових поїздів, а серед тої маси цілі вереници трамваї — завалюють вулиці.

Найзамітніші предмети, які за час дводневного побуту в Парижі наше паломництво оглянуло, ось які:

Найперше катедра „Нотр Дам". Сим гарним іменем „Наша Пані" називають французи Пресвяту Діву, а в дальшому значінні і церкви в її честь. Церкви під тою назвою стрічається по цілій Франції. Паризька „Нотр Дам" готицькою будовою подібна до катедри в Кольонії, лише о цілу сотку літ старша, менша, з вежами і в нутрі богато темніша.

Тут відбулись усі важніші королівські коронації. По давньому звичаю капелюхи усіх померших паризьких архіепископів-кардиналів завішують у горі над церковною навою: ми їх начислили мабуть 6 до 7. До того привязаний народній переказ, що як довго такий капелюх у горі там висить, так довго тіло дотичного кардинала ще не зігнило. А скоро який капелюх впаде, се знак, що се тіло вже росипалося в порох.

Із паризьких церков оглянули ми прегарну церкву Найсв. Серця І. Христа на „Монмартрі" збудовану в першій половині девятнайцятого віку. „Монмартр" — се дільниця Парижа на правому березі Секвани, — широко відома із численних описів та повістей з паризького

СНІГОВІЇ В ЮГОСЛАВІЇ І ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Телєграми подають, що в цілій Югославії падуть сніги. У північній Чехословаччині лютують бурі зі снігами. В деяких місцях Судетів сніги впали на метер. Комунікація утруднена.

БУДІВЕЛЬНА КАТАСТРОФА У СТАНИСЛАВОВІ

У Станиславові добудовувано будівлю польського „Сокола“. Через необережність завалилось руштування і двох робітників упало на землю. Робітник Неслуховський ударив головою об бетон і розбив собі череп, а його товариш Федоришин поломив собі ноги і лежить в лічниці.

СТРАШНА ПОВІНЬ У НІМЕЧЧИНІ

Наслідком зливи обі німецькі горішньо-шлеські провінції навістила повінь, що дорівнює повені з 1903 р. В лубенськім і згожеліцьким повіті богато сіл під водою. Деякі села відрізані від світу стараються дати вістку про себе церковними дзвонами. Вода підмила зал. шлях Бресляв-Берлін. На полях вода поперевертала стовпи ел. ліній, перервала дроти вел. напряження, телєграф. і телєф. дроти. Місто Ріхбах не має ел. струї. Вода зірвала греблю та загрожує залізниці Лігниця-Рудно. Плавбу на Одрі зупинили. В Гор. Лужицях вилила Спрева в кількох місцях, заподіяла шкоди, поперипала комунікацію.

У рибницькім повіті вилила р. Шодківка та залила половину с. Одів. Подекуди вода стоїть на півтора м. високо. Евакували 20 домів.

Найбільша в світі рогата худоба

Зоольогічний город в Ляйпцігу в Німеччині одержав кілька штук рогатої худоби з породи Ватуссі. Є це найбільші тепер на світі рогаті звірята. Виводяться вони в середущій Африці. Зоольогічний город в Липському дістав їх перший в Европі.

—о—

Справа наводнення Сагари

Кілька учених Франц. Академії Наук заявило на останнім засіданню членів академії, що вони по довгих і точних дослідах ствердили, що під горячою поверхнею африканської пустині Сагари є величезне озеро, яке можна використати для наводнення пустині. Французький уряд утворив вже спеціяльну комісію, яка має виїхати на місце для ствердження можливости таких робіт і обчислення коштів і протягу часу тих робіт. Вчені знатоки твердять, що вже в найблизшому часі можна буде наводнити около $2^1/_2$ міл. квадр. миль.

життя. За римських часів се узгіря називалося „Mons Martis“, (Гора Марса — божка війни), а від часу, коли тут помер мученичою смертю св. Діонізій, стали сей горб називати „Mons martyrum“, (гора мучеників) з чого зробилося французьке „Montmartre“. Давніше стояв тут старий монастир ОО. Бенедиктинів, який революція змела. Тепер пишається тут пречудна, вся з білого каміня збудована, пятьма византійськими копулами прикрашена церква, присвячена Найсл. Серцю І. Христа. Відси один з гарніших видів на Париж, бо сей горб знімається до висоти 100 м. над рівень моря. У сій церкві, в четвер для 10. липня відслужив наш Владика і декотрі із священиків св. Служби Божі.

Бачили ми ще церкву св. Гервазія славну тепер тим, що там попало одно стрільно із тих девятьдесяти, які Німці в часі останньої війни кинули на Париж із віддалі 100 кільометрів. Сталося те в часі Богослуження. Стрільно розбило склепіння, а спадаюче каміння побило 90 людей. Се каміння зложено у церкві в окремій огорожі, а імена побитих вириті золотими буквами на марморній таблиці.

Оглянули також церкву св. Магдалини збудовану на взір старо-грецької святині Тезея. Під тою церквою паломнича братія фотографувалася.

З інших будівель оглянено—передусім Лювр. Се палата колишніх французьких королів, а від великої революції найславніший в світі музей. Ніякого музею, а вже з усіх найменше „Лювр“ годі словами переповісти. Незчислимі й неоцінимі скарби хоронить сей музей: твори малярського й різбарського мистецтва, вироби домашнього життя й промислу всіх віків, рас, народів і племен цілого світа. Самих головних відділів, в яких розміщені предмети, є сім: асирійський, єгипетський, фенікійський, грецький, римський, середньовічний і новітній. Окремо експонати східних народів.

Оглянули також величавий, тріюмфальний лук, який казав поставити собі Наполеон І. Тепер під тим луком слави спочиває вічним сном незнаний французький жовнір із послідної світової війни. Тут також відбуваються найбільші державні торжества. Не забули відвідати і його самого, Великого Наполеона в т. зв. „Домі Інвалідів“, збудованім в 16 віці.

Були в Пантеоні, переробленім на сю ціль із давної церкви св. Геновефи, — також плід великої революції. (Колись в поганському Римі, пантеон був святинею присвяченою почитанню всіх богів).

Заглянули і до Трокадеро. Є се простора виставова будівля, дещо нагадуюче — лише що більше і стройніше віденську Ротунду. Стоїть на горбі, округлої форми, може й через те, названа Трокадером, бо сю назву носив здобутий французами еспанський фронт. Через Секвану веде туди міст „де Єна“, а межи мостом і Трокадером город і парк. Під сю пору ніякої вистави нема, хіба що перекупок, які ту продають всякий крам. Але з вежі вид гарний.

Та вжеж найрозкішніший та найдальший вид цілого Парижа й Секвани Бульонського ліску й околиці на 7 км. довкола, мається з вежі Айфля, побудованої як небувале диво світа, на світову, французьку виставу в 1899 році. Нинішні американські хмародери її вже дігнали, коли не перегнали: але тоді було се останнє слово техніки.

Інші замітніші обєкти, як: оперу, ратуш, біржу, памятник Віктора Гіго, бульвар „Каруссель“ з луком, памятник битви під Нансі і російську церкву, вежу св. Якова, Авеню (Алєю) Фоша, Авеню Елізейських піль, кладовище „Монпарнас“ і т. д. оглядали в переїзді з автокарів.

Третий день паризького постою, се є 11 липня, випав дещо відмінно від програми. Одна частина паломників порішила скористати з нагоди і відвідати гріб св. Тереси в Лізіє.

Дальше буде.

Наші південні братя Словінці

Словінці це найменьший із трьох народів, що живуть в Югославії. Є їх усіх до два міліони. До війни належали вони до Австрії й жили в Країні та в частинах Каринтії й Стирії. По війні злучилися вони з Сербією й ураз із ними і з Хорватами утворили державу трьох народів, яка тепер називається „Югославія“ (себто Південнославянщина).

Та хоч цей нарід у Югославії найменший, то має він там значіння, бо він освічений і культурний. Там усі грамотні. Вони в більшости хлібороби, як і наш нарід та багаті. До багатства дійшов цей нарід тільки невсипущою працею. Помогло в цім богато й те, що мав добре зорганізовані каси й хліборобські спілки. До розвитку народу причинилася суспільна праця людей освічених, що жили близько з народом і організували молодь.

Та найбільшою силою цього народу є це, що всі там віруючі й побожні. Словінці католики. Не тільки селяне, а й судді, учителі й урядники горячі католики. Ходять пильно до церкви, часто сповідаються й причащаються й мають свої католицькі товариства.

Гарна країна Словінців, гориста, поперетинана долинами, в яких повз береги рік біжать залізниці й знамениті, часто асфальтовані шляхи. Коли їхати тудою, бачимо багато церков, побудованих на горбах. Столиця місто Любляна. Вона невелика, має всего 60 тисяч мешканців, та дуже чистенька й гарно забудована.

Колиб не сильне привязання цього невеличкого народу до католицької віри, хто знає, чи вже не бувби знімчився зівсім. Зрозуміла це словінська інтелігенція й увесь свій нарід виховувяла здавна в католицькому дусі. А головно дбала все про католицьке виховання молоді, що вчилися в високих школах. Ця молодь довела до того, що маленький словінський нарід тепер сильний і висококультурний.

Мимоволі приходить думка, а як у нас? І в нас чимало правдиво вчених людей посвячувало своє знання для добра Церкви й народу. Та на жаль є в нас багато людей недовчених.

Ці недовчені інтелігенти то наше нещастя. Такі ніби інтелігенти не мають послуху у Словінців. Берім собі з них примір.

—с—

Десятиліття плебісциту в Каринтії

Десять літ тому населення Каринтії плебісцитом (голосуванням всіх громадян) виявило свою волю лишитися в союзі з Австрійською республикою. З приводу 10. річниці плебісциту переведеного в 1920 р. відбулися в Каринтії а найвеличавіше в столиці цеї країни Клягенфурті народні торжества.

ПОВІНЬ У СМИРНІ

У Смирні й околиці були великі зливи. В Смирні завалилося кількасот домів. Із під звалищ добули досі понад 70 трупів. Біля 1500 людей остало без даху над головою. В місті нема хліба й води до пиття.

ДОЩІ У ВІДНІ І СНІГИ В АЛЬПАХ

Від кількох днів паде у Відні сильний дощ, якого не тямлять від 1885 р. Пивниці домів залиті водою. В околиці Відня в Альпах упав сніг. Сніговія попсувала телефонічне получення між Віднем і Пассавом.

ПОЖЕЖА В ЩИРЦИ

В Щирци коло Немирова дня 19 жовтня ц. р. перед полуднем вибух з невідомих причин огонь. Згоріло ціле господарство дяка Івана Демчишина, вартости до 6 тисяч зол. Мимо дуже близького сусідства, парохіяльні будинки вдалося від огню уратувати. Будинки Демчишина були обезпечені в $\frac{1}{3}$ ч. в тов. „Дністер“.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА В ВАРШАВІ

Літак, яким кермував військовий пільот, впав у Варшаві на крівлю фабрики „Паровуз“. Пільот згинув на місці. В фабричній галі працювало в хвилі випадку кількох робітників, з яких трьох придавило а четвертого сильно покалічило. Причиною випадку мало бути відірвання одного крила літака.

—о—

Коли привяв був притоптаний трилисток

Спогади столітнього Ірляндця.

Над Дебліном, столицею ірляндської держави, осінний день. В Фенікс-парку дерева вже останні листки скидають. Вітер несе їх далеко...

На кінці Фенікспарку домик. В одній кімнаті домика сидить біля теплої печі родина. В печі горить огонь, тріскотять поліна, весело займається ясне полумя в гору й шле миле тепло на хату. Найблизче печі в вигідному кріслі з поручами сидить старесенький дідусь. Сивесенький, мов інеєм обсипана в нього голова й борода, лице поморщене. Та очі старечі горять ще молодечим огнем. Він говорить:

—Щасливі ви, діти й внуки та правнуки мої, що діждалися вільної Ірляндії, щасливий і я, що милосердний Господь дав мені змогу бодай на старі літа побачити сповнення моїх мрій і надій.

Багато, діти й унуки, бачив я на свойому довгому життю горя й терпінь нашого многострадального народу й нашої нещасної країни, багато! Хоч як я родився, вже було полекшало трохи нашому народови. Саме в рік перед моїм народженням у 1829 р. парлямент у Лондоні ухвалив був акт еманципації католиків. Та до цього часу як оповідав мені мій батько й мій дід було страшне життя в нашій нещасній країні, на нашому зеленому Ериґі. Не вільно було в церквах наших молитися, священиків наших вязнили, мучили, катували нераз на смерть. І подумайте так було сливе 900 літ. Девятсот літ мучили жорстокі Анґлійці наш нарід і катували. Все забрали нам були землю, майно, мову навіть рідну видерли більшости нашого народу! Ірляндця вільно було Анґлійцеві вбити без причини й іще й нагороду діставав за це Анґлієць. Дітям не вільно було вчитися в католицьких школах, навіть дома батько не міг учити їх. Мали діти зростати в темноті, а як хто хотів учити дітей, то мусив згодитися на це, щоб дитина виреклася своєї віри й свойого народу. На щастя мало було таких батьків і дітей таких. Більшість учила дітей потайки молитви й правд віри, потайки вливала в серця дітей любов до безталанної країни й народу нещасного, пониженого. Зривався наш нарід не раз і не двічи до визвольної боротьби та довго, довго переслідували його невдачі, чи то за слабі були сили, чи то не було повної згоди. Були невдачі, а по них жорстокі знущання лютого ворога. А часто прилучувався до цього ще страшніший ворог — голод. І перед цим найлютішим ворогом, хто міг кидав рідну землю й утікав у свобідну Америку. Утікав та ніс зі собою любов до рідної нещасної землі, до народу рідного, поневоленого. Там, в Америці наші люде збогачувалися й орґанізувалися до боротьби з Анґлією за волю рідного народу.

А ці що остали в краю, хоч у горю та в біді, хоч їх мучили й катували не тратили віри в краще майбутнє народу. А додавала їм сили видержувати терпіння й муки та катування віра свята католицька. Мучені, зневажувані й биті й вязнені без причини священики наші говорили:

— Христос терпів за нас, терпімо ми для нього! Терпімо й вірмо, що для нашого народу засвитає кращий день, день волі. Тільки не попадаймо в зневіру й рук не закладаймо. Працюймо, трудімся, збільшуймо народнє майно, розвиваймо нашу мову й нашу науку, ширім освіту

АРЕШТУВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ

На приказ слідчого судді при окр. суді в Золочеві арештовано о. Іздрика з Олеська та о. Муровича зі Сновича. В Олеську арештували секретаря місц. чит. „Просвіти", Мороза. Він сидить в арешті окр. суду в Золочеві.

НОВИЙ КОМАНДАНТ ПОЛІЦІЇ

Майже два роки не було сталого команданта поліції на Львів-місто. Аж тепер міністерство внутрішних справ іменувало на це становище львовянина надком. Витовта Сендзіміра.

ВЕКСЕЛЬ З XIV СТОЛІТТЯ

До наших часів переховався в цілости вексель з 1384 року, який написаний так: „В імя Боже!—До Пана Антонія Лявренція в Генуї.—Пане, за цей перший вексель заплатіть в 30 днів, по оказанню Панові Антонові Гріллю 576 фльоренів і 21 су генуенських; вони є рівновартістю 303 лірів і 15 барцельонів, які я одержав, числячи фльорен по 15 су; тому прошу Вас, щоб Ви це добре і у властивім часі виконали. Ваш Раймунд Сальватор".

БУДІВЕЛЬНИЙ РУХ В... ІТАЛІЇ

В останних часах будівельний рух в Італії дуже оживлений. Протягом останних 10 літ вибудувано в самім лиш Римі 146.687 мешк. кімнат. В Медіоляні 195.880, в Неаполі 11.129, у Фльоренції 19.756, і в Трієсті 18.291. Треба зазначити, що будівельний рух зменшує стан безробіття.

КОНКУРС

Вписи до господарсько-садівничої школи Товариства „Просвіта" в Милованню на рік 1931.

Шкільний рік в однорічній господарсько-садівничій школі Т-ва „Просвіта" в Милованню розпочинається 20 січня 1931 р. і триватиме до 20 грудня 1931 р. Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові проголошує вписи на приняття до школи 40 учеників з приміщенням в приюті під такими умовами:

1. Оплата за приміщення в шкільнім приюті, опал і світло виносить 5 зол. місячно. Вписове 15 зл. на початку шкільного року. Наука в школі безплатна. Прохарчовання одержують ученики в кооперативній харчівні школи, веденій учениками під доглядом учителя за оплатою 35—40 зол. місячно. 3. Кожний ученик має мати одіж (в тім одіж до праці), 4 пари біля, 4 ручники, 2 простирала, подушку, покровець, сінник, а також ложку, вилки, ніж, тарілку, мисочку і 1/2 л. горня (бляшане, поливане). 4. Родичі чи опікун зобовязуються письменно платити за удержання і приміщення що місяця з гори. Навчання в школі в зимі головно теоретичне, в літі головно практичне.

Зголошення до школи належить вносити поручено на адресу: Господарсько-садівнича школа Тов. „Просвіта" в Милованню п. Стриганці (Stryhańce n/Dn). До зголошення належить долучити останнє шкільне свідоцтво, посвідку родичів, що зобовязуються платити за ученика і значки на 75 сот. на відповідь. Про приняття і день приїзду повідомить управа школи по 15 грудня 1930 р.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта".

Микола Устіянович.

Дума руської матери

Ото дитинка, як день божий красна,
Як лебідь біла, як зірничка ясна,
У синім очку небо вечеріє,
В румянім личку цвітка паленіє,
На чолі гладкім ум вже розвиваєсь,
В серці маленькім світ-утіха грає.
Над дитинкою сидить руська мати,
По сумнім личку, по журбі пізнати,
Сидить склонившись, як берізка біла
Над ягідкою і руки спустила
Тай руську думку з тихенька, з легенька
З щирої груди, з вірного серденька
До сну дитині так любо співає,
Мо то весною з легка повіває:
„Невісто мила, печальная мати,
Ой, лиши з руська дитиниці співати,
Бо руська думка сумний хрест на гробі,
А руська мова сором на подобі,
А руське серце туга степовая,
А руська доля сирота німая.
Колись хто знає, освине добою,
Син твій з просоння занудить собою,
Занудить світом, заллється сльозами
І гадку пустить лісами, вітрами —
Бодай то руської думки незнати,
Серця не чути, долю переспати!"..

(„Зоря Галицка" ч 10 з 18 липня 1848 р.)

ПІДВОДНЕ СУДНО В ГЛИБИНІ 101 м

Американське підводне судно занурилося на днях на 101 м. в глибину. Цю пробу переведено біля анґлійського порту Портсмут.

в народі. Працюймо, працюймо, щоб день великий не заскочив нас неприготованих!

І наш нарід працював, трудився. Це вже я памятаю, бо й сам я брав участь у цій праці. Довелося ще й мені й тюрми та знущань зазнати. Та воно вже не було те страхіття що колись. Лякалася вже Анґлія неслави в культурному світі. Багато й ви вже, доні й сини мої тямите, та не знають цього наймолодші внуки й правнуки мої, що вже на волі родилися. Тямите, як, хоч уже нам свобідніше жилося, всеж таки треба було важко змагатися в нерівній боротьбі з могутнім противником, що де міг і як міг кидав нам, змаганням нашим колоди під ноги. Тямите славного бурмістра з Норку Свінея, що волів із голоду вмерти в анґлійській тюрмі як піддатися. Важкі були ці нерівні змагання й гарячіші люди, головно молодь, тратили терпець. «Годі довше кривду терпіти!» казали й поривалися до оружної розправи, робили змови. І часто ці змови використував противник на це, щоб нас ще більше придавити, знищити наш культурний доробок, вязнив і карав без розбору й цих, що зівсім були непричасні в змовах і замахах. Та все це вже було даремне! Хоч ми були слабші силою, та сильніші вірою й свідомістю, що за нами правда.

І не встояла могутня Анґлія, найсильніша держава світа перед нашою силою й свідомістю та перед муравлиною працею нашою.

Мусила податися. І як скінчилася страшна світова війна зазеленів наш шемрок*) притоптаний жорстоким чоботом ворога, ми вибороли собі вільну ірляндську державу. Не пішли на марне наші терпіння й муки девятьсотлітні.

Щасливі ви, діти, внуки й правнуки мої, що дожили цього! Щасливий і я! Тепер можу спокійно закликати як старець Симеон, коли держав на руках маленького Спасителя світа: «Сьогодні відпускаєш із миром раба Твого, Владико, по словам твоїм із упокоєм!» Дожив я великої хвилі, сповнення мрій моїх від наймодолших літ!» — закінчив дідусь.

Довго сиділи всі мовчки, задумані. Чути було тільки, як у печі тріскотів огонь. А відблеск огню з печі сяв на помості й на лицях зібраних кругом дідуся якось так ясно, так радісно...

О Фляґерті.

*) Шемрок, трилисток конюшини символ (знак) Ірляндії.

ДАНИЛКА СОКИРИ

Слово щире.

Довго, довго я мовчав! Думав я, кому писати і перо своє сховав — пильнувати треба хати! Та ба, видно таки вже не зазнаю я спокою — наше горе, не чуже, як було так є горою!

В наше тихеє село й до моєї також хати зазирнуло лихо, зло, завдало нам болів, страти! За моє мабуть перо, хоч мовчало вже так довго, заплатили не добром люті гості дому мого. Видно має бути так — малим вчили, та не били, тож на старші вже літа згартували спини силу.

Та дарма, Не перевчать! Вдача в мене: любі браття. Чим більш злидні придавлять, ще росте моє завзяття!

Й наше так усе село, не якісь там слабодухи, чиж то раз вже в нас було, били тучі чи посухи — перебули лихо ми, хоч боліли душа й тіло, та діждалися весни, знов за діло брались сміло. Так то браття, і тепер, геть всі зойки ті і стони — Страсний перше є Четвер, аж по нім воскресні дзвони.

Певні того йдім на труд, побільшім завзяття силу; всю нездарність киньмо в кут.

кінчу

Сокира Данило.

Нове відкриття у медицині

Віденська преса доносить, що на засіданню Лікарського Т-ва в Марбургу д-р Пфаненштіль здав звіт із своїх праць над відокремленням заразка, який — як здається — викликує запалення сліпої кишки, а в деяких випадках і смерть. Він брав ті заразки в хорого на запалення сліпої кишки і встрикував кріликам, у яких наступало запалення сліпої кишки і вони гинули. Д-р Пфаненштіль пробував лічити хорі на запалення сліпої кишки крілики спеціяльною сировицею, яку він робив з тих заразків і його спроби мали успіх т. зн. що крілики видужували. Тепер будуть пробувати лічити хорих людей на запалення сліпої кишки тою самою сировицею. Д-р Пфаненштіль сподівається, що лічення сировицею зменшить небезпеку смерти в тих недужих, у яких операція була опізнена.

—o—

Таємничий німецький винахід

ПАТ повідомляє, що один шофер тягарового самоходу, котрий вернув недавно з подорожі по Саксонії оповідає про цікаві проби, які на днях переведено на гостинці між м. Різа і Вурцом. На гостинці їхало тоді около 40 самоходів, нараз мотори у всіх згасли і мимо зусиль шоферів, щоб мотори пустити в рух, вони оставали нечинні. По якімсь часі надійшов жандарм і заявив, що самоходи рушать за кілька годин у дальшу дорогу, але наразі мусять стояти, бо саме тепер переводиться деякі проби. Преса догадується, що тут ходить про випробовання нових магнетичних лучів, які мають такий вплив на мотори самоходів і літаків, що в кождій хвилині можуть їх згасити. Дотепер оповідання того шофера ще не потверджено.

—o—

Винахід проти залізничих катастроф

Російський еміґрант інжинір Андрій Модрат, шо живе в Білгороді винайшов недавно апарат, який не допускає до залізничих катастроф. В кождім поїзді є елєктричний апарат, що автоматично працює. Коли нпр. два поїзди їдуть проти себе на тім самім шляху, апарати обох поїздів у віддалі 3 км. висилають один другому остерігаючі сиґнали т. зн. що запалюються відповідні лямпи. Коли машиніст не спостереже і їде дальше, тоді ті апарати ділають на гамульці і поїзди автоматично стають. Елєктрична струя замість по дротах буде йти по шинах. І навіть якби машиність заснув, поїзд сам задержиться.

Проєкт експльоатації Мертвого Моря

Озеро це назвали Мертвим Римляни тому, що в ньому брак слідів життя. Араби звали його Бар Лют, або море Лота на спомин страшного нещастя, про котре згадує Біблія.

Питомий тягар води Мертвого Озера досить великий а ґустота води в глибині більша ніж на поверхні. Залежно від глибини і місця виносить 1,021 до 1,253. Вода його масна і так солена, що пісок на березі змішаний з сіллю. Під впливом спеки, що доходить до 50 степенів, море розгрівається і парує. Обчислено, що скількість води яка випаровує з нього денно виносить 7 міліонів тон, себто якраз стільки, скільки вливається денно води з Йордану і кількох менших рік.

Від кількох літ виринають щораз то нові проєкти використання на більшу скалю мінеральних багацтв, що містяться у Мертвім Озері. В 1927 р. анґлійське правительство на ту ціль видало спеціяльну концесію. О скільки обчислення фахівців і експертів будуть відповідати вислідам підприємства, то Мертве Озеро може стати невичерпаним економічним жерелом для цілої Палестини. На думку експертів вода Мертвого Озера містить у собі 25 проц. соли, коли інші моря мають ледви 4 до 5 проц. соли. Мертве Озеро має дуже багато потасової соли, яка є дуже дорога, а яку видобувши можнаб доставляти до порту в Яффі при чому кошта експльоатації і перевозу до порту не перевисшалиб 17 ам. долярів за 1 тону. Приноровивши найновіші елєктротехнічні способи можнаб добувати з глибини Мертвого Озера ще й хльор, соду, потас і двоокись соди і потасу. Тоді розвинувавсяб скляний і миляний промисл, який є залежний від ціни соди і потасу.

Як експерти обчисляють, можнаб добути з Мертвого Озера сирівців на квоту 1 міліярда ам. долярів, з того 1,300 міліонів тон (130 міл. ваґонів) потасу, 853 міл. тон бромової соли, 11,900 міл. тон соли, 81 міл. ґіпсу і 22 міл. тон хльору і маґнезії. Цифри страшні і не одному промисловцеві прийде охота вложити капітал у це так ризиковане діло.

Недуги в осінній порі

Осіння пора дуже небезпечна для нашого здоровля і тому кождий повинен стосувати деякі охоронні засоби проти недуги осінньої пори. Недуга, що найбільше поширюється в осінню пору, це т. зв. ґрипа. Повстає воно через простуду т. зн. її заразки дуже скоро розвиваються в простудженім орґанізмі.

Один німецький бактеріольоґ обчислив що в жовтні находиться в великім місті в 1 куб. метрі воздуха 5—8 тис. бактерій ґрипи. В такій самій кількости воздуха на селі є вже лиш 300—400 заразків, а в гірськім воздусі тих заразків зовсім нема.

Щоб охоронити себе перед зараженням ґрипою, найліпше булоб пересидіти осінний час у горах або хочби на селі. Та не кождий може собі на такий побут позволити, бо майже кождого приковують до його місця сталого замешкання, щоденні заняття, а також і брак гроша. Тому то міський мешканець повинен перебувати як найбільше в парках і то там де найбільше сонця. Опріч того, щоб охоронитися перед занедужанням на ґрипу, треба щоденно по кілька разів добре переполокати горло і ніс розпущеною есенцією оцтовою або ментолевою, бо в цей спосіб утруднюється заразкам ґрипи доступ до наших віддихових проводів. Одначе найліпший дезинфекційний засіб проти ґрипи це розчин т. зв. йодіко-йодата, який можна одержати в кождій аптиці, і яким треба полокати горло й устну яму. Як же пізнати, що хтось занедужав на ґрипу? Орґанізм кождого чоловіка інакше реаґує при зараженню бакцилями ґрипи і годі подати якийсь один прояв, який вказувавби непомильно на те, що хтось занедужав на ґрипу. Тому то подаємо кілька ріжних проявів, які звичайно виявляються при занедуванню на ґрипу. Найчастіше виступає сильний біль голови і звязані з ним деякі ріжниці в нашім зорі а саме: появляються перед очима колірові круги, воздух дріжить, одночасно виступає горячка і біль в горлі а передовсім біль в крижах і в костях. Коли вже хто занедужав на ґрипу, повинен негайно закликати лікаря, бо невилічена ґрипа може спричинити траґічні наслідки. Коли ж хтось не має змоги закликати лікаря, то повинен положитися до ліжка і приняти засоби, що викликують сильні поти, а саме: напитися горячого чаю з цитриною і зажити порошок аспірини, а крім того весь час повинен полокати горло розчином йодіко-йодата. Коли вже горячка в недужого спала, не вільно зараз вставати, бо недуга не кінчиться ще зі спадом горячки і колиб хто встав зараз як лиш впала горячка, мігби набавитися запалення суставів, серцевої недуги і т. ін.

Одночасно з ґрипою, на яку хорують дорослі, шириться осінньою порою між малими дітьми т. зв. коклюш. Це заразлива недуга. Перший прояв коклюшу є сильний кашель, в якому дитина тратить нераз віддих, «заходиться», червоніє а нераз і синіє на обличчу. Кашель цей міняє у дитини голос, який стає подібний до когутячого піяння. Коклюш у самім

початку пізнаємо по цьому, що отворюємо дитині уста, і маленькою ложочкою дотикаємо легенько мягку частину піднебіння. Коли дитина зареаґує на це сильним кашлем, тоді напевно можна сказати, що вона занедужала на коклюш. Кашель підчас коклюшу сильно виснажує діточий орґанізм і тому треба дитину підчас коклюшу ліпше відживляти а передовсім давати дитині багато молока. Спеціяльних ліків на коклюш нема. Найліпшим ліком у такім випадку є зміна воздуху найліпше вислати дитину в гірську околицю, а як це неможливе, то принайменше добре і часто перевітрювати кімнату, в якій перебуває дитина. Хору дитину треба відокремити від інших дітей, бо це заразлива недуга.

Річ ясна, що треба все порадитися лікаря.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

2.XI. (20). Неділя 21. по Сош. Влкмч. Артемія.*)

УСТАВ: Гл. 4. Євг. 10. Вечер. вел. Блаж. муж. Гди возв. стхр. вскр. 6. і Мучен. 4 Сл. мучен. Ін. догм. 4. гласа. Вход. Прокім нед. Стхвні вскр. Сл. мучен Ін. Богор. вскр. по гласу наславн. Троп. вскр. Сл. мч. Ін. Богор. вскр. по гл. троп. мучен. Повечер мале Іпакой гласа. Полунощн. нед як звичайно. Утреня вел, Бог. Гдь троп. вскр 2 р Сл. мч. Ін. Богор. вскр. по гласу троп. Свят. Катисми ряд. Сідалні вскр. Полиєлей неділ. Ангельський Собор, Ект. мала і Іпакой гласа. Степенна гласа. Прокім вскр. Євг. утр. рядов Канони окт. (вскр. кресговскр. і Богор) і Свят. мчн. По 3. п. конд. ікос і Сідал Свят По 6. п. конд. ікос вскр По 9 п. Світил. вскр. Сл. Свят. Ін. Богор. світилн. вскр. Хвалите стхри вскрні 8 Сл. схра Єванг. Ін. Преблагословенна. Славосл. вел. троп Воскрес. Часи троп. вскр. на всіх. Сл. на 3 і 9. часі Свят. на 6. храма. Кондак на 1. і 9. вскр. на 3 Свят на 6 храма. Служба Божа Антиф. нед троп. в кр. Сл. конд. Ін. Богор. Прок. Ал і Причаст. нед. Апост. і Єв. рядов.

3.XI (21). Понеділок Препод. Іларіона Вел. 4.XI. (22). Второк Св. мч. Аверкія і 7 отроків. 5. XI. (23). Середа Св. Апостола Якова брата Господ. 6.XI. (24). Четвер Св. мч. Арети. 7.XI. (25). Пятниця Св. Муч, Маркіяна і Мартирія.

8.XI. (26). Субота Св. Вмч. Димитрія. Память трясення в Царгороді в р. 758.

УСТАВ: Єв. ут. Мт. 36. Веч. вел. з Литією. Блаж. муж. Гди возв. стхр. 8. Свят. Сл. Свят. Ін. догм. сход. гласа. 4. Вход. Прок. і 3 Чтенія. Литія Свят. Стхвні трясеня. На благослов. хлібів троп. Свят. 2 р. і Богородице Діво 1 р. Утреня вел. Бог Гдь троп. тряс. 2 р. Сл. Свят. Ін. трясеня. Сідалні, Полиєлей і Велич. Свят. Степенна 1 антиф 4 гласа. Прок. і Євг. утр. і стих. Свят. (Євг. Мат. 36) Канони трясення і Свят. По 3 п. конд. тряс. і Сідал Свят. Сл. Ін. Сідал. тряс. По 6 п. конд. ікос Свят. По 8. п. Величить душа. По 9. п. Світил. Свят. Сл. Ін. трясення. На хвалите стхр. Свят. По Славосл. вел. троп. Свят. Сл. Ін. трясення. На часах троп. тряс. Сл. Свят. Конд. на 1 і 6. трясен. на 3 і 9. Святого. Сл. Божа. Антиф повс. троп. тряс. і Святого Сл. Конд. Свят. Ін трясення Прокім Апост Алл. і Євг. тряс. і Свят. (Апост. 331 і 292. Євг. Мат. 27 і Йоана 52.) Причаст. Хвалите і Свят.

*) За володіння грецького цісаря Константина Великого жив у місті Антіохії; славний полководець Артемій. Цей цісар а відтак його наслідник Констанцій дуже цінили Артемія за його чесніть побожість та відвагу. Але пізніший цісар Юліян, званий Відступником (від 361-363), бо відступив від Христової віри, хотів і Артемія перетягнути на свою сторону то є назад до поганської віри. Св. Артемій хоч доси був вірний цісареві, то в тій справі не послухав його. Обурений тим непослухом цісар Юліян казав так довго мучити і катувати св. Артемія, аж той віддав Богу духа. Було це в 361 р. по Різдві Хр.

* * *

Зарядження Митроп. Ординаріяту

Митрополичий Ординаріят поручає всім священикам Львівської АЕпархії, щоби для упрошення Божого милосердя в тих тяжких часах, які переживає наша Церква і нарід, додали при кождій св. Літургії на мирній і сугубій по три прошення зі залученої тут Служби: „во время всенароднія скорби“, оо. Душпастирі що неділі відправили крім сего молебен тої самої Служби. Крім сего заряджує Митрополичий Ординаріят, щоби дня 1. листопада 1930 оо. Душпастирі і вірні здержались від всяких церковних маніфестацій в честь поляглих.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

2.X 1848 Барикади у Львові. В жовтні 1848 р. вибухла революція в Відні. Цісар Фердинанд І утік в Оломуц, місто на Моравії (тепер в Чехословаччині). Рівночасно велася війна на Угорщині, що також повстала була проти Австрії. Проти Мадярів, по боці Австрії боролися там усі Словяни. З Мадярами зі Словян держали тільки Поляки, бо сподівалися при їх помочі відбудувати польську державу. На вістку про революцію в Відні, зробили революцію й львівські Поляки. 1 падолиста почала польська ґвардія дрібні сутички з австрійськими артилєристами й стали Поляки будувати барикади на вулицях Академічній, прибічних Вірменської і Краківської (себто в околиці, де тепер стоїть „Народний Дім“). Та ще вдалося військовій і світській владі вспокоїти населення. Однак на другий день Поляки взялися знов ставити барикади й стріляти та поранили кількох військових. Військо тоді стріляло з гармат і крісів. По півторагодиннім гарматнім огні, вивісили Поляки білі хоругви й до військової команди прийшла депутація від магістрату з проханням спинити гарматній огонь. Та що стріли не припинювалися, комендант міста Гамерштайн велів знов стріляти з гармат. Тоді згорів ратуш і університет (що був там, де тепер „Народний Дім“). Знов прийшла депутація від магістрату до губернатора, щоби вставився в команданта міста, щоб він припинив стрільбу. І за вставленням губернатора припинено обстріл Львова під умовою, що барикади розберуть, академічний лєгіон роззброять, а польську народню ґвардію вибракують, людей не приналежних до Львова видалять. Все те виконано. Та що неспокої таки не втихали, проголосив ген. Гамерштайн Львів у стані облоги.

3.X 1648. Богдан Хмельницький кинув облогу Львова. Хмельницький не думав здобувати Львова. Казав, що шанує його тому, бо там живуть і Українці. Обстрілював місто тільки на те, щоби змусити львівський маґістрат дати окуп на заплату своїм союзникам Татарам. Коли по двох тижнях облоги, місто дало окуп, відійшов гетьман Хмельницький зпід Львова під Замость, щоб там дожидатися вибору нового короля. Гетьман вислав був послів у Варшаву з домаганням від себе й від козаків, щоб королем вибрали Івана Казимира, брата покійного короля Володислава, що був прихильний козакам. І головно під напором гетьмана Хмельницького й вибрали Івана Казимира королем.

3.X 1885 помер поет о. Микола Устіянович. Микола Устіянович це один із перших будителів нашого народу. В духовному семінарі був він молодшим товаришем Маркіяна Шашкевича й Якова Головацького. З пробудженням нашого народу в 1848 р. став він писати багато. Містив тоді свої поезії в „Зорі Галицькій“, першому нашому часописі, що виходив у Львові. В 1849 році перенісся він зі своєї парохії в Славську до Львова, де видавав „Галичо-руский Вістник“. В цім часописі помістив він свої дві повістки „Месть Верховинця“ й „Старий Єфрем“, а в „Зорі Галицькій“ 1852 повістку „Страстний Четвер“. Збірка його поезій вийшла 1860 р. В 1861 р. був він вибраний послом до галицького сойму. Пізніше перенісся зі Славська до Сучави, на Буковину. Був він тоді одним із найталановитіших наших письменників і сучасні звали його „нашим соловієм“. Великі заслуги поклав він у відродженні нашого народу. І радів він щиро, що нарід пробудився з вікового сну. В привіті „Зорі Галицькій“ писав:

„Незнаний гостю*) на руській землици!
Звіступнко мила райського зарання,
Дитино неба, сонця красавиця,
Цвітко надії, первіснко свитання,
Гадочок щасних зрінице дівича,
Витай нам, зоре, на земли Галича!
Витай на нивах де кождая скиба,
Кривдами зрита, кровію зброчена,
Гіркими слізми зіллята, сплавлена,
Де чорна доля, сумная загиба
Сумраком гробу душу привалила —
Витай нам, Гостю, витай, Зоре мила!...
Засвіти зірко народови тому
Блаженним світлом днинки Воскресення,
Від стін Галича до степів залому,
Крізь пітьму темну душного забвення,
Крізь мут гірких сліз і печалей хмари,
Крізь тверть неволі і чувствів пустари,
Крізь вдовиць туски, горе сиротоньки...
Всюди, о всюди розсвіти лучами
Життя народу, щастя і свободу...“

*) До появи „Зорі Галицької“ не було часописів українською мовою—тому поет називає „Зорю“, незнаним гостем на руській землиці.

ВИБОРЧИЙ КАЛЄНДАРИК

4. листопада окружні виборчі комісії достарчують районним комісіям плякати з листами кандидатів для розліплення. Предсідник районної комісії викладає затверджені лісти виборців для прилюдного перегляду. 9. листопада останній день прилюдного перегляду ліст.

—o—

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

2. XI.	схід сонця 6·20,	захід	4·1
3. XI.	„ „ 6·22.	„	3·59
4. XI.	„ „ 6·23.	„	3·58
5. XI.	„ „ 6·25.	„	3·56
6. XI.	„ „ 6·27.	„	3·54
7. XI.	„ „ 6·28.	„	3·52
8. XI.	„ „ 6·29.	„	3·51

Дня 6. XI. в год. 9·28 повня. В листопаді меншає день на 1 год. 20 мін.

Пересічна довгота дня 9 г. 4 мін.

Народній календар. Коли на Дмитра погода, то і на Великдень буде тепло.

БІРЖА

Доляр ам. 8·94 зол.

ЗБІЖЖА (за 100 кг. льоко стація надан.). Пшениця дв. 23·25—23·75, пшениця с. 21·00 — 21·50, жито д. 16·00—16·25, жито сел. 15·50—15·75, ячмінь на мливо 15·00 — 15·50, ячмінь дв. 17·50—18, овес гал. 15·50—16, кукуруза 26—27, бараболя промислова 4·00—4·50, фасоля біла 33·00—37·00, фасоля колір. 00—00, фасоля краса 32·00—33·00, горох ½ Вікторія 24·50—26·50, горох пільн. 18·00—20·00, бобик 21·50 — 22·50, вика чорна 00·00—00·00, вика сіра 00· — 00, гречка 22.00—22·50 любинь 48·00—49·00, конюшина червона 125—135, ріпак озим. 39·00 — 40·00 мак синій 80—90, сіно прас. 7·00 —8·00, солома прас. 4·50—5.

На біржі був рух на пшеницю, ґрис і на промислову бараболю, на яку встановлено вже ціну. Ціна пшениці дещо впала, а так само знижкує біла і краса фасоля. Натомість підскочили ціни на ріпак, мак і конюшину.

НАБІЛ: „Маслосоюз“ платив кооперативам дня 28 жовтня п. р. масло пріма експортове солоне 4·00 зол., масло пріма бльокове несолене 4·00 зол., літра молока 0.29 сотиків, літра сметани 1·50 зол., копа яєць 11·00 зол.

Масло і яйця в останньому тижні подорожіли.

КОНОПЛІ: (Ціна установлена львівською Торг.-промисл, Палатою дня 30.VI за за 100 кг. льоко вагон Львів). Прядиво: I сорт чесане 23—25 зол., II с. 17-20, сире I с. 16—18, II с. 13—15. конопляне лкочча: I с. 14—16, II с. 8—13 зол.

ЛЕН: Краєвий (за 100 кг.) 46—47 зол. (Ціни при вагоновім навантаженю, за 1 тону). З Литви 1.865·35 зол. з Радянщини 2.085·60 зол. з Естонії 2.607·00 і з Латвії 2,650 зол. і 45 сот.

На льнянім ринку положення скрутне, бо ціни льну так в краю, як і за кордоном страшно низькі. Промислово-Торговельна палата в Вильні обчислює, що населення північно-східних воєвідств стратить на управі льну около 30 міліонів золотих.

ХМІЛЬ; За один сотнар плачено на Торгах у Люблині 80—105 зол. за найліпший гатунок 20—50 зол. за середний гатунок. При кінці Торгів плачено за I сорт 75—80 і за II сорт 25—50 зол.

ХУДОБА: За 1 кґ. живої ваги вола плачено 1·00—1·20 зол.; бугая 1·15—1·25, корови 0·90—1·25, теляти 0.75—1·30

СВИНІ: Експортова різня Рукера на Знесінню коло Львова платить за товсті (солонинові) свині 1·60—1·80 зол за кг. жив. ваги. За свині на бекон (мясна забій і вивіз за кордон 70 до 100 кг ваги) по 1·65 — 1·75 зол.

ШКІРИ: За велику кінську шкіру платиться 25.50 зол, за малу 12·50 зол. а кг. худобячої шкіри легкої і тяжкої 1·85, зол теляча шкіра в різні 3·70—зол. на селі 2·60 зол.

(Тяжкі шкіри є ті, що важать 30 кг. а походять з волів, що мають 380—500 кг. живої ваги).

Підвишка цін шкір за кордоном мусіла мати вплив на краєвий ринок, де сирі шкіри подорожіли на 6—7%. В останньому часі нотували: телячі шкіри 4. зол; легкі волові — 2 зол., а тяжкі 2·30 зол. за 1 кг.

Надіслані книжки.

Осип Голинський. ВЕКСЕЛЬ У ПРАКТИЦІ. — Львів 1930. Накладом Української Книгарні і Антикварні, Львів, Стор. 60.

У нас відчувається велика недостача інформаційних книжок та порадників у всіх ділянках практичного життя. Названа вгорі книжочка доповнює одну таку прогалину. Є це практичний підручник, в котрім знайде читач усі найпотрібніші відомости про вексель. В нинішних часах, коли вексель став так важним платничим середником, незнання векселевих законних приписів може не одного наразити на втрати. Книжочка написана приступно, а виклад унагляднений взірцями. Ціна одного примірника 1 зол., а з пересилкою 1·20 зол. Замовляти в Укр. Книгарні, Львів, ул. Рутовського 22.

ЧИ ЗНАЛИ, ВИ ЩО..

В південнім Китаю введено тепер закон, що забороняє малолітним куреня тютюну.

Китайське місто Шангай має 3 міліони мешканців. Є отже пятим з черги найлюднішим містом на світі.

Французські вчені кажуть, що під пустинею Сагари в Африці є величезне підземне озеро, котре можна вжити до наводнення пустині.

Нарада англійських промисловців ствердила, що найгостріша господарська скрута (кріза) буде літом 1931 р.

На передмістю Риму один робітник, що не мав мешкання, спровадився до старого трамваєвого воза й уладив собі там дві кімнати, а на криші заложив навіть дві грядки.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Графічного Промислу“ у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.